

HÜKÜMET'E GERİ ADIM ATTIRAN KİTLE EYLEMİ: 24 TEMMUZ 1999

Aydınlık Gazetesi, 23 Mart 2019

Yıldırım Koç

İşçi sınıfının taleplerini hükümetlere kabul ettirmesinde veya hükümetlerin bazı girişimlerini engellemede kullanabildiği önemli bir araç, büyük kitle eylemleridir. Emek Platformu'nun 24 Temmuz 1999 günü Ankara'da Kızılay Meydanı'nda düzenlediği ve yaklaşık 400 bin kişinin katıldığı büyük miting ve ardından gelen kitle eylemleri, emeklileri yaşa takan kanunun geçmesini bir süre engelledi. Kanun, ancak 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında çıkarılabildi.

MEZARDA EMEKLİLİK KANUN TASARISI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Haziran 1999'da "Sosyal Güvenlik Reformu Taslağı"nı hazırladı. "Reform" adı altında yapılmak istenen değişiklikler, o güne kadar sosyal güvenlik alanında işçi haklarına en büyük saldırı niteliğini taşımaktaydı. Taslak, emekliliğe yaş koşulu getiriyor (62 veya 65 yaş), prim ödeme gün sayılarını iki katından daha fazlaya çıkartıyor (62 yaşını dolduranlara 10800 gün; 65 yaşını dolduranlara en az 3600 gün), bazı prim oranlarını artırıyor, protez araç-gereci için sigortalıya katkı payı getiriyordu.

Yasa taslağı TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK tarafından hemen mercek altına alındı ve çeşitli maddelere ilişkin alternatif öneriler geliştirildi. Üç Konfederasyonun önerileri arasında, kadınların 50, erkeklerin 55 yaşında ve 5000 gün prim ödeme koşuluyla emekliliğe hak kazanması, SSK'ya devletin de % 10 oranında prim katkısında bulunması, prime esas kazancın üst sınırının asgari ücretin üç katı olması, sendikacı ve toplu sözleşme kapsamındaki işçilerin sigorta primi işveren hissesinin 2 puanlık bölümünün devlet tarafından karşılanması, vb. yer aldı.

Üç Konfederasyon, sosyal güvenlik alanında yapılacak değişikliklerin mutlaka iş güvencesi ve işsizlik sigortası ile birlikte değerlendirilmesini, zorunlu tasarruf uygulamasına son verilerek işçi ücretlerinden yapılan % 2'lik kesintinin işsizlik sigortası primine dönüştürülmesi ve işverenin % 3'lük katkısının işçi ücretlerine eklenmesini istedi.

24 TEMMUZ ANKARA MİTINGİ

24 Temmuz günü Emek Platformu'nu oluşturan örgütlerce Ankara'da düzenlenen "Mezarda Emekliliğe ve Sefalet Ücretine Hayır" yürüyüş ve mitingine 400 bine yakın katılım sağlandı. Eylem başarılı oldu. Tasarı, alt komisyona gönderildi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülmekte olan tasarının alt-komisyona gönderilmesi üzerine, 29 Temmuz günü yapılması düşünülen uyarı eyleminin alt-komisyon kararı çıktıktan sonra yeniden değerlendirilmek üzere ertelenmesi kararlaştırıldı.

YENİ TASLAK VE EYLEMLER

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu tasarıda bazı değişiklikler yaptı. Bu metin de sendikalar tarafından kabul edilmedi.

Tasarının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan istenilen biçimde geçmemesi üzerine, Emek Platformu çeşitli eylem kararları aldı. Türk-İş Yönetim Kurulu'nun "Bir gün işe gitmeme" biçimindeki eylem düşüncesi sendikalarca onaylandı. Tasarının Meclis Genel Kurulunda görüşüleceği 4 Ağustos günü, başta Ankara olmak üzere çeşitli illerde oturma eylemleri yapıldı. Ankara'daki eyleme katılan Emek Platformu başkanları, görüşmeleri izlemek üzere kalabalık bir işçi grubuyla birlikte Meclis'e yürüdü.

Tasarıyı protesto etmek amacıyla, "üretimden gelen gücü bir gün işe gitmeme biçiminde kullanma" kararının alınmasının hemen ardından, tasarı Meclis Genel Kurulundan geri çekildi.

Tasarının bir süre sonra yeniden Meclis gündemine alınması üzerine, yeniden eylem kararı alındı. Bir günlük iş bırakma eylemi 13 Ağustos günü yapıldı. Katılım, olması gerekenin altında kaldı.

İşçi hareketinin en geniş birlikteliği sağlayarak sosyal güvenlik haklarını savunma mücadelesi, 17 Ağustos depremiyle birlikte, doğal olarak ikinci plana düştü. Bütün sendikalar, depremde kaybettikleri üyelerinin yasını tutarken ve tüm imkanlarını deprem bölgesinde yaraların sarılması için seferber ederken, Hükümet, 25 Ağustos günü 4447 sayılı yasayı Meclis'ten geçirdi. Kanun, 8 Eylül 1999 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.